

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

23.4.2025

Asia: VNS 9/2024 vp Valtioneuvoston puolustusselonteko

BITTIUM WIRELESS OY:N ASIAANTUNTIJALAUSUNTO

Teema: Puolustusteollisuuden kehittäminen Suomessa ja EU:n alueella

Yleistä

Bittium antaa asiantuntijalausunnon sekä puolustusteollisuuden edustajana että Puolustusvoimien kumppanina, joka toimittaa korkean teknologian taktisen tiedonsiirron ratkaisuja osaksi Puolustusvoimien edistyksestä johtamisjärjestelmää. Korkean teknologian ratkaisujen toimittajana olemme etulinjassa kehittämässä, toimittamassa ja integroimassa myös uusia suorituskykyjä sekä kotimaisiin että kansainvälisiin tarpeisiin.

Kuten puolustusselonteossa todetaan, *teknologinen kehitys vaikuttaa perustavanlaatuisesti taistelun kuvaan ja taistelutapaan*. Uusien teknologioiden käyttöönotto on viime vuosina ottanut isoja askelia eteenpäin. Nopean kehittämisen tarve on kasvattanut merkitystään, kun kaupallisia ja kaksikäyttöteknologioita hyödynnetään yhä enenevässä määrin myös taistelukentällä. Uusien teknologioiden saumaton integrointi johtamisjärjestelmiin on tarpeen samalla kun taktiset tiedonsiirtoverkot säilyttävät kriittisyytensä puolustuksen kannalta.

Nopea teknologinen kehitys, geopoliittinen tilanne ja lisääntyvä puolustusyhteistyö haastavat vakiintuneita prosesseja ja käytänteitä vaatien niiden tarkastelua eri tasoilla.

Puolustusteollisuuden kehittäminen Suomessa

Bittium on puolustusselonteon kanssa vahvasti samaa mieltä *tarpeesta lisätä omavaraisuusastetta ja syventää yhteistyötä puolustusteollisuuden kanssa*.

Erinomainen esimerkki kotimaisen puolustusteollisuuden omavaraisuusasteen kehittämisestä ja yhteistyöstä kansallisen puolustuksen tarpeisiin on kotimainen ohjelmistoradiohanke, joka on toiminut pohjana nykyisille Bittiumin taktisen tiedonsiirron ohjelmistoradioteknologiaan pohjautuville ratkaisuille. 2000-luvun alussa aloitettu kehityshanke on ollut merkittävä huoltovarmuuden kannalta ja on mahdollistanut Bittiumin toimesta myös muiden suorituskykyjen kehittämisen pitkällä aikavälillä. Tuloksena on globaalilla tasolla edistykseelliset ratkaisut, jotka ovat myös vientitulon lähde ja osaamisen huoltovarmuuden mahdollistaja.

Nykyinen puolustusselonteko jatkaa samalla kotimaista puolustusteollisuutta tukevalla linjalla ja huomioi ylätasolla hyvin teollisuuden roolin ja merkittävyyden sekä puolustuksen tarpeen olla teknologisen kehityksen aallonharjalla. Näemme, että muutoksessa olevat toiminta- ja turvallisuusympäristöt vaativat kuitenkin toimintamallien kehittämistä entistä paremmiksi. Teollisuudelle merkittäväksi teemaksi nousee, kuinka voimme vastata puolustuksen tarpeisiin riittävän nopeasti ja tehokkaasti.

Puolustusvoimilla on merkittävä rooli siinä, että teollisuutta osallistetaan kyvykkyyksien suunnitteluun niin aikaisin kuin vain mahdollista. Bittiumin kohdalla tarve osallistamiseen korostuu, kun valmistellaan Pohjoismaiden ja Naton yhteistoiminnan kannalta kriittisiä tiedonsiirron ratkaisuja pohjoisen operatiivisen suunnan puolustamisessa. Esimerkiksi monenväliset tapaamiset kansallisten teollisuustoimijoiden ja eri maiden puolustusvoimien kesken toisivat tarpeet esiin ja antaisivat mahdollisuuden aikaisen vaiheen keskustelulle ja suunnittelulle. Myös erilaisten kokeiluympäristöjen rakentaminen yhteistyössä Puolustusvoimien ja teollisuuden kesken voisi osaltaan mahdollistaa nopean palautteen ja aikaisen reagoinnin muutostarpeisiin.

Teollisuuden tuotantokyvyn kannalta on myös kriittistä saada tietoa hankinnoista riittävän ajoissa, jotta tuotanto ja sitä tukeva toimitusketju voivat reagoida materiaalitarpeisiin, joiden hankintaketjut ovat globaaleja. Tämän merkitys korostuu haastavassa geopoliittisessa tilanteessa.

Vienti ja puolustusteollisuuden kehittäminen EU:n alueella

Olemme puolustusselonteon kanssa samaa mieltä siitä, että *suomalaisen puolustusteollisuuden vientiedellytyksiä ja kansainvälistymistä on tuettava, sillä samalla vahvistuvat kansallisesti sekä sotilaallinen maanpuolustus että huoltovarmuus*. Näemme, että vientiä tulee tukea kaikilla mahdollisilla tasoilla ja merkittävässä roolissa ovat myös Puolustusministeriön ja Puolustusvoimien antama tuki muiden valtioiden ja viranomaisten suuntaan.

Kansainvälistymistä tukee se, että *Euroopan unionin jäsenmaana Suomi edistää pk-yritysten pääsyä puolustusalan toimitusketjuihin sekä ajaa yritysten tasapuolisia toiminta- ja kilpailumahdollisuuksia* sekä se, että *Euroopan puolustusrahaston (European Defence Fund, EDF) vahvistamista kannatetaan*.

Bittium on osallistunut useampaan Euroopan puolustusrahaston hankkeeseen ja niiden avulla olemme pystyneet jalostamaan tiedonsiirtoratkaisujamme uusiin käyttökohteisiin ja validoimaan niitä eri teknologioiden kanssa. Puolustusrahasto on osoittautunut toimivaksi rahoitusinstrumentiksi myös siinä mielessä, että se lisää jäsenmaiden ja niiden teollisuuden yhteistyötä samalla mahdollistaen vaatimusten ja niitä vastaavien ratkaisujen testaamista yhteistyössä tunnistettujen kyvykkyystarpeiden osalta.

Haasteena EDF-hankkeissa on, että ne ovat usein hyvin pitkäkestoisia ja niille tulee jatkoprojekteja, joissa jatkavat samat toimijat kuin ensimmäisessä projektissa. Tämä vaikeuttaa mahdollisten uusien teollisuuden toimijoiden mukaantuloa ja voi siten olla esteenä uusille innovaatioille. Ehdotamme myös rahoituksen kattavuuden viemistä lähemmäs tuotetasoa (TRL-taso 5–7), joka voisi mahdollistaa tutkimustulosten nopeamman tuotteistamisen.

Lisäämmme vielä, että puolustustarvikkeiden vientivalvontaprosessin on oltava sujuva ja resurssien riittäviä tukemaan teollisuutta vienninedistämisen viimeisessä, mutta ratkaisevassa vaiheessa.

Yhteenveto

- Taktiset tiedonsiirtoverkot ovat kriittisiä puolustuksen kannalta.
- Haastavassa geopoliittisessa tilanteessa omavaraisuuden merkitys kasvaa ja omavaraisuutta tulisi lisätä.
- Vienninedistämistä tulisi tehdä vahvasti kaikilla tasoilla, jotta kotimaiset ratkaisut ovat käytössä myös muissa maissa ja kehittyvät Suomen puolustuksen hyväksi. Vientivalvonnan tulee olla sujuvaa.
- Nopea teknologinen kehitys, geopoliittinen tilanne ja lisääntyvä puolustusyhteistyö haastavat vakiintuneita prosesseja ja käytänteitä
- Puolustusvoimien ja teollisuuden välistä yhteistyötä tulisi kehittää ketterämpään suuntaan muun muassa aikaisemmalla osallistamisella kyvykkyyksien suunnitteluun
- Aikainen kommunikointi tulevista hankinnoista on kriittistä, kun olemme riippuvaisia globaaleista hankintaketjuista
- EDF-hankkeiden käytänteitä on syytä tarkastella, jotta ketteryyttä voidaan edistää myös Euroopan tasolla